

Sygn. akt VI U 16/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Maciej Flinik

Protokolant – starszy sekretarz sądowy Marta Walińska

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2023 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: K. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 24 października 2022 r., nr (...) (...) (...)

w sprawie: K. B.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu

1/ zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 24 października 2022 roku, w ten sposób, że ubezpieczony K. B. podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 listopada 2021 roku,

2/ zasądza od pozwanego organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sędzia Maciej Flinik

VI U 16/23

UZASADNIENIE

Wniósł odwołanie od decyzji (...) Oddział w B. z 24 października 2022, którą ZUS uznał, że jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 listopada 2021. Odwołujący za..., zarzucił zaskarżenie decyzji naruszenia artykułu 14 ustęp 2 Ustawy w systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego zastosowanie w niniejszej sprawie i uznanie, że K. B. od 1 listopada nie podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu, podczas gdy nie zaistniały przesłanki warunkujące, wynikające z przywołanego przepisu pozwalające na ustalenie, że dobrowolne ubezpieczenie chorobowego z, chorobowe skarżącego ustało oraz art. 47 ustęp 2 Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu sprzed stycznia 2022 poprzez błędną wykładnię i uznanie, że niezłożenie deklaracji rozliczeniowej skutkuje niemożnością rozliczenia dokonanych wpłat na poczet składek, podczas gdy przepis nie, ten nie przepisuje, nie przewiduje sankcji zastosowanej przez organ. A ponadto zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na wskazaniu w zaskarżonej decyzji z 24 sierpnia 2022 po ustaleniu, że 20, że wskazaniu w zaskarżonej decyzji, że po 24 sierpnia 2022 po ustawowym terminie ten złożył korekty dokument rozliczeniowy ze wskazaniem za siebie składek nowe, nowe obowiązkowe ubezpieczenie społeczne

ze składką na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, podczas gdy niemożliwym było złożenie korekty dokumentu, który w istocie nie pochodził od skarżącego, a został wygenerowany przez ZUS. Dalej ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w konsekwencji uznania, że jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, także od 1 listopada 2021 i zasądzenie, i zasądzenia od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu odwołujący wskazywał, że w jego ocenie w sposób nieuprawniony organ rentowy mógł rozszerzyć wykładnię przepisu artykułu 14 ustęp 2 Ustawy Systemowej poprzez zakwalifikowanie dyspozycji tego przepisu w sytuacji, w której składka została opłacona, ale nie została rozliczona przez ZUS. Uznać zatem należy, że organ w sposób nieuprawniony stwierdził, że ubezpieczony nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą. Co również istotne skarżący uiszczył kwoty w wysokości, które odpowiadają składce należnej wedle przedłożonych deklaracji. Skarżący uiszczył w dniu 9 listopada 2021 kwotę 381,81 zł, 1 grudnia 2021 kwotę 1.457,49 zł oraz z 6 grudnia 2021 kwotę 1.457,49 zł. Także organ nie stwierdził niedoborów z tytułu nieopłaconych składek, nie można zatem za prawidłowe uznać twierdzenia zawartego w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, że składki na ubezpieczenie zostały uiszczone po terminie. W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie wskazując, że odwołujący złożył deklarację rozliczeniową za październik 2021, w której wykazał podstawę wymiaru składek w wysokości 0 w związku z wypłaconym zasiłkiem chorobowym. Za miesiące listopad i grudzień 2021 odwołujący nie złożył deklaracji rozliczeniowych w ustawowym terminie. Deklaracje za te miesiące wpłynęły dopiero 24 sierpnia 2022, zatem po upływie terminu. Wbrew zarzutom odwołania organ rentowy nie ma możliwości rozliczenia wpłaty dokonanej przez płatnika składek bez deklaracji rozliczeniowej, jak wskazano w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji każda wpłata dokonywana przez płatnika od 1 stycznia do 2018 dzielona jest proporcjonalnie na wszystkie rodzaje opłaconych składek na podstawie ich udziału w ostatniej deklaracji rozliczeniowej **[ns 00:03:50.028]** należność od najstarszej wymagalnej składki. Odwołujący złożył składkę rozliczeniową..., deklarację rozliczeniową za listopad i grudzień dopiero w sierpniu 2022. Składki na ubezpieczenia za miesiące od listopada do grudnia rozliczone zostały zatem po obowiązującym terminie. Z powyższego względu nie podlega on dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 1 listopada 2021. Wniosek o wyrażenie zgody na opłacenie składki po terminie od dobrowolnych ubezpieczeń chorobowych za okres od listopada 2021 wpłynął, upłynął z dniem 30 czerwca 2022. Nieterminowe opłacenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe począwszy od składki za grudzień 2021, której termin płatności upływał w styczniu 2022 w związku ze zmianą przepisu Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie powoduje już ustania tego ubezpieczenia. Konieczne jest jednak złożenie wniosku o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym, a następuje od dnia złożenia tego wniosku. W niniejszej sprawie odwołujący nie opłacił w terminie składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, ponieważ składki na ubezpieczenie mogły zostać rozliczone dopiero na podstawie dokumentów złożonych w sierpniu, czyli po terminie, poza tym nie złożył też wniosku o wyrażenie zgody na opłacenie składek po terminie. Stan faktyczny niniejszej sprawy pozostawał zatem w istocie bezsporny. Odwołujący K. B. co do zasady był zwolniony z obowiązku składania comiesięcznych deklaracji rozliczeniowych pod warunkiem, że w ostatnio złożonej deklaracji zadeklarował podstawę wymiaru składek na swoje ubezpieczenia w najniższej obowiązującej go wysokości i nie nastąpiła żadna zmiana w stosunku do miesiąca poprzedniego. Ubezpieczony w związku z przebywaniem na zwolnieniu lekarskim za październik 2021 złożył deklarację z zerową podstawą wymiaru składek za miesiące listopad i grudzień 2021 nie złożył deklaracji rozliczeniowych w ustawowym terminie. Deklaracje te zostały sporządzone z urzędu na podstawie ostatniego złożonego dokumentu przez ZUS to jest deklarację za październik 2021 z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne płatnika w wysokości 0 złotych. Deklaracje za wskazane miesiące ze wskazaną określoną podstawą wymiaru składek wpłynęły natomiast dopiero w dniu 24 sierpnia 2022, pomimo jednak niezłożenia deklaracji za listopad, za paź..., za listopad i grudzień ubezpieczony będąc przekonany, że zrobi to, był przekonany, że zrobi to za niego z urzędu organ rentowy. Ubezpieczony w dniu 9 listopada 2021 uiszczył kwotę 381,81 zł, w dniu 1 grudnia 2021 kwotę 1.457,49 zł i w dniu 6 grudnia też 1.457,49 zł, które odpowiadają składce należnej zgodnej z deklaracjami złożonymi przez niego wiele miesięcy później. W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że odwołanie mimo wszystko zasługuje na uwzględnienie. Istota sporu sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy w takim stanie faktycznym organ rentowy słusznie uznał, że ubezpieczony z uwagi na niezłożenie stosownej deklaracji za listopad 2021 w ustawowym terminie nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od tego miesiąca. Rodzi się bowiem pytanie, czy uiszczając określone kwoty w listopadzie i grudniu 2021 odpowiadające kwocie należnych

za te miesiące składek zarachowane przez ZUS na poczet przyszłych zobowiązań rzeczywiście, jak utrzymuje organ rentowy ubezpieczony nie opłacił należnych składek na to ubezpieczenie, co wiązałoby się z automatycznym wyłączeniem go z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Czy też należy uznać, iż dał w ten sposób wyraz zamiarowi dalszego podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. A niezłożenie przez niego w terminie deklaracji nie może wywoływać skutków w postaci takiego wyłączenia. Jak wskazał w wyroku z dnia 26 stycznia 2021 III AUa 861/20 SA w Białymstoku opłacenie składek należy traktować, jako chęć kontynuowania dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Ustanie ubezpieczenia chorobowego wiąże się z elementem woli ubezpieczającego trwania ubezpieczenia, która jest podstawą ubezpieczenia. Skutek określony w art. 14 ust. 2 punkt 2 należy interpretować z uwzględnieniem zamiaru ubezpieczonego. Co więcej według obecnie obowiązujących od stycznia 2022 prze..., 2021 przepisów, 22 przepisów w następstwie uchylenia ust. 2 jedynie ustanie tytułu do podlegania ubezpieczeniu chorobowemu skutkuje ustaniem takiego ubezpieczenia. W okolicznościach niniejszej sprawy nie ulega chyba wątpliwości fakt, iż ubezpieczony po październiku 2021, kiedy to złożył deklarację z zerową podstawą wymiaru składek, prowadził i nadal prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą i tytuł do..., dla dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, jako działalności. Jak, jak działalność taka stanowi nie ustala. Słusznie wskazuje organ rentowy na przepis art. 47 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu przed jego uchyceniem, jako podstawę z jednej strony obowiązku ubezpieczonego złożenia stosownej deklaracji za listopad i grudzień 2021 z uwagi na zmianę, jaka nastąpiła w październiku 2021, kiedy to z uwagi na korzystanie z zasiłku chorobowego złożył on deklarację z zerową podstawą. Z drugiej natomiast sklonowania przez organ rentowy, który nie otrzymał deklaracji ubezpieczeniowej za kolejne miesiące deklaracji październikowej w przypadku listopada i grudnia. Zakładając zatem, że za niezłożenie deklaracji za listopad i grudzień 2021 w istocie odpowiedzialność tak, jak to wskazuje organ rentowy ponosi sam zainteresowany, który winien był wobec zmiany w stosunku do miesiąca poprzedniego w październiku i złożenia deklaracji z zerową podstawą wymiaru składek, złożyć również stosowne deklaracje za miesiące kolejne. To nawet to uwzględniając, że rzeczywiście za, za ten stan rzeczy ponosi odpowiedzialność ubezpieczony, nie zmienia to faktu, że w sposób jednoznaczny uiszczając należne składki w terminie za miesiące listopad i grudzień wyraził on zamiar podlegania ubezpieczeniu społecznemu za dalszy okres. Brak było tym samym podstaw do wyłączenia go z zabezpieczenia. Organ rentowy w sposób sztuczny w ocenie Sądu usiłuje w tej chwili wykreować sytuację rzekomego opłacenia przez ubezpieczonego składek na ubezpieczenie za listopad i grudzień 2021 po terminie, mając pełną świadomość tego, że zostały one w istocie przez ubezpieczonego w ustawowym terminie opłacone. One były opłacone w listopadzie i grudniu, a jedynie na skutek niezłożenia stosownej deklaracji w efekcie błędnego przekonania, że zrobi to za niego zakład z urzędu. Ale nie ze zmienioną zero..., zerową podstawą wymiaru składek, jak w październiku, te składki zostały zarachowane przez organ rentowy na poczet przyszłych innych należności. Więc, co do zasady przyznając rację organowi rentowemu, że to sklonowanie, za to sklonowanie nie ponosi on odpowiedzialności, bo to ubezpieczony powinien był złożyć stosowne deklaracje, to i tak ta okoliczność nie zmienia faktu, że ubezpieczony w żadnym razie nie wyraził również w żaden, w żaden sposób nie, nie objawił swojego zamiaru wyłączenia się z ubezpieczenia. Opłacił składki za gru..., za listopad i grudzień, więc nie było podstaw do jego wyłączenia z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego za te, za te miesiące. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, co jest zgodne zresztą z późniejszą zmianą przepisów pozostaje, że tak powiem w duchu tych przepisów, które później zostały zmienione. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 477 ze znacznikiem 14 § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 1 sentencji, zmieniając zaskarżoną decyzję. O kosztach zastępstwa prawnego orzeczono w oparciu o art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 w sprawie opłat za czynności radców prawnych zasądzając od pozwanego, jako przegrywającego proces na rzecz ubezpieczonego, jako proces ten wygrywającego ryczałtowo kwotę 180 zł w sprawie o podleganiu ubezpieczeniom.